

Zwodnicze dawne fotografie

Исследуя биографию главы караимского духовенства Западных губерний Российской империи, гахама Ромуальда Ильича Кобецкого¹ (1823–1911), ознакомился со статьей С. М. Шапшала в журнале «Мысль Караимская», посвященной 25-летию со дня смерти гахама². В качестве иллюстраций к этой статье были использованы фотографии Р. И. Кобецкого в облачении караимского священнослужителя и студенческая фотография времён обучения его в Ришельевском лицее в Одессе. В данном контексте же интересует нас именно первая фотография. Спустя несколько лет, когда в сети появились номера журнала «Awazymyz», встретил статью С. Дубинской «Zachowane w pamięci»³, в которой была опубликована сделанная в Киеве фотография сына гахама – горного инженера, профессора Киевского коммерческого института Иосифа Ромуальдовича Кобецкого (1861–1917). Тогда же я обратил внимание, что Иосиф и его отец практически на сто процентов имеют идентичную внешность и сфотографированы в одинаковых ракурсах. Сравнив с фотографией из упомянутой статьи в «Мысль Караимская» я пришел к выводу, что в этом журнале по какому-то странному недоразумению или по ошибке была помещена фотография не гахама, а его сына Иосифа, причем с присоветным одеванием караимского священнослужителя (головной убор и мантия). И это хорошо видно, как говорится, невооруженным глазом. Прошло уже более 80 лет со дня публикации биографической статьи С. М. Шапшала о Ромуальде Кобецком, поэтому, мне кажется, пришло время указать на эту досадную ошибку, чтобы впредь она больше не повторялась и не дублировалась в последующих изданиях.

Сергей Шайтанов

Badając biografie zwierzchnika karaimego duchowienstwa zachodnich guberni Rosyjskiego Imperium, hachama Romualda Kobeckiego (1823–1911), przeczytałem artykuł Seraji Szapszała w czasopiśmie „Myśl Karaimska” poświęcony 25. rocznicy śmierci hachama. Artykuł ten zilustrowany został dwiema fotografiami Romualda Kobeckiego – jedną w stroju karaimego duchownego oraz drugą, studencką, z okresu nauki w Liceum Richelieu w Odessie. Przyjrzyjmy się pierwszemu z tych zdjęć. Kilka lat temu, gdy w sieci stały się dostępne numery czasopisma „Awazymyz”, natrafiłem na artykuł Zofii Dubińskiej „Zachowane w pamięci”, w którym zamieszczono wykonany w Kijowie portret syna hachama, Józefa Romualdowicza Kobeckiego (1861–1917), inżyniera górnictwa, profesora Kijowskiego Instytutu Handlowego. Zwróciłem wówczas uwagę na fakt, że Józef i jego ojciec Romuald są sfotografowani w takim samym ujęciu i wyglądają identycznie. Po porównaniu z portretem zamieszczonym w „Myśli Karaimej” doszedłem do wniosku, że wskutek dziwnego nieporozumienia czy pomyłki zamieszczono fotografię nie hachama, lecz jego syna Józefa, przy czym dorysowano mu strój duchownego (sutanne i czapkę). Można to dostrzec, jak to się mówi, gołym okiem. Upłynęło już ponad 80 lat od publikacji artykułu biograficznego H. S. Szapszała o Romualdzie Kobeckim, dlatego wydaje się, że najwyższy czas wskazać na ten poważny błąd, by w przyszłości nie był już więcej powielany.

Sergiej Szajtanow

Z języka rosyjskiego przełożyła
Mariola Abkowicz

Przypisy

¹ В *Караимском биографическом словаре* Б. С. Ельяшевича ошибочно назван Ромуальдом Иосифовичем.

² Szapszał, H. S., *Ś. P. Hachan Romuald Kobecki (Z powodu 25-lecia jego zgonu)*, „Myśl Karaimska” 1935-1936, t. 11, z. 11, s. 80–84.

³ Dubińska, Zofia, *Zachowane w pamięci*, „Awazymyz” 2009, nr 1 (22), s. 5.

U góry rzekoma fotografia hachana R. Kobeckiego z „Myśli Karaimej”, poniżej wykonany w Kijowie portret jego syna, Józefa.

